

**Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка**

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

 Лариса КЛОЧКО

«31» серпня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 10 ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**

галузь знань **А Освіта**

спеціальність **А4 Середня освіта (Українська мова і література)**

освітньо-професійна програма
Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією

факультету іноземної та слов'янської
філології

«31» серпня 2026 р.

Голова

Наталія ГРОМОВА

Суми 2026

Розробник:

Кириленко Надія Іванівна, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
української мови і літератури

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Завідувач кафедри

Вікторія ГЕРМАН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Бакалавр	Обов’язкова	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
1-й		1-й	
Лекції			
18 год.		4 год.	
Практичні, семінарські			
22 год.		4 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
48 год.		80 год.	
Консультації:			
2 год.		2 год.	
Загальна кількість годин - 90			Вид контролю: залік

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета курсу – формування базової теоретико-літературної компетентності майбутніх фахівців-філологів (галузь знань А Освіта, спеціальність А 4 Середня освіта (Українська мова і література), засвоєння ними категоріально-понятійного апарату науки про літературу та розвиток навичок цілісного фахового аналізу художнього тексту

Основні завдання курсу:

- узагальнення, поглиблення та розширення шкільних знань із теорії літератури;
- вивчення основних літературознавчих понять, категорій, жанрів і стилів;
- навчання правильному розбору художнього твору, розумінню його форми та змісту;

- вивчення складових частин літературознавства – теорії літератури, історії літератури та літературної критики;
- створення міцного фундаменту для подальшого вивчення історії української та зарубіжних літератур, а також спеціальних філологічних курсів;
- осмислення закономірностей розвитку літератури, її зв'язку з історією та іншими видами мистецтва.

Здобувачі повинні володіти навичками:

- системного уявлення про літературознавчий процес;
- літературного аналізу із застосуванням отриманих теоретичних знань у процесі практичного аналізу;
- оперування термінологічним апаратом у процесі аналізування літературного тексту;
- сприйняття художнього тексту в контексті синхронічного та діяхронічного зрізу;
- тлумачення художнього тексту з різних методологічних позицій.

Програма має **регіональний аспект**, зокрема аналізуються тексти письменників-земляків.

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.
Загальні компетентності	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини, формування готовності обстоювати права й свободи українського народу, готовності бути залученими до діяльності у сфері безпеки та оборони України.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 6. Здатність використовувати державну мову у професійній діяльності, чітко й аргументовано висловлювати свої думки, міркування, почуття; використовувати іноземну мову для одержання й оцінювання інформації в галузі професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.</p>
Фахові компетентності	<p>ФК 2. Предметно-методична компетентність як здатність: використовувати систему теоретичних знань та практичних умінь з української мови, української літератури, англійської мови та методики їх навчання в ході вирішення професійних завдань; моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання, визначених державними стандартами освіти; формувати й розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності та наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти; здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку; розвивати критичне мислення; формувати ціннісні ставлення в здобувачів освіти в умовах реалізації концепції Нова українська школа.</p> <p>ФК 5. Емоційно-етична компетентність як здатність: усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі.</p> <p>ФК 9. Проєктувальна компетентність як здатність проєктувати осередки навчання, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ФК 13. Здатність до навчання впродовж життя як здатність: здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя; взаємодіяти з колегами на засадах партнерства та підтримки, дотримуючись принципів професійної етики.</p>

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни є шкільний курс української літератури

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	<p>ПРЗ 1. Знати психолого-педагогічні засади теорії навчання, концептуальні основи шкільної освіти в галузях українського та зарубіжного мовознавства, літературознавства, цілі і завдання навчання української мови, української літератури, англійської мови в закладах загальної середньої освіти (на рівні основної школи); наукові основи шкільних курсів української мови, української літератури, англійської мови.</p> <p>ПРЗ 2. Знати мовні норми, стилі української/англійської літературних мов, соціокультурну ситуацію розвитку української мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРЗ 3. Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою.</p> <p>ПРЗ 8. Знати інформаційно-цифрові технології для супроводу освітнього процесу, цифрові середовища та цифрові ресурси, доцільні прийоми їх використання під час навчання української мови, української літератури, англійської мови, правила безпеки у цифровому середовищі.</p>
Уміння	<p>ПРУ 2. Уміти демонструвати та застосовувати знання з української мови, української літератури, англійської мови (на рівні основної школи) для формулювання та вирішення завдань різних рівнів складності в умовах впровадження концепції Нова українська школа.</p> <p>ПРУ 3. Уміти пояснювати особливості розвитку української мови та літератури, англійської мови, специфіку розвитку літературного процесу в Україні в культурному контексті; зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; аналізувати твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою й культурою; порівнювати мовні й літературні факти, явища, узагальнювати, визначати їхні подібності й відмінності, фахово оперувати українознавчими поняттями</p> <p>ПРУ 11. Уміти ефективно планувати, організовувати різні види позакласної роботи з української мови та літератури, англійської мови; застосовувати різноманітні підходи підготовки учнів до участі в конкурсах з предмету (на рівні основної школи).</p> <p>ПРУ 12. Уміти відшуковувати інформацію у різноманітних джерелах, аналізувати, критично оцінювати, систематизувати, узагальнювати; готувати доповіді, презентації, брати участь у дискусії.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
---	---

90 – 100	(А) отримують студенти, які були активними на всіх заняттях, засвідчують високий рівень осмислення вивченого, виявляють вміння логічно, аргументовано аналізувати, узагальнювати, давати критичну оцінку художньому матеріалові, подають чіткі визначення термінів, виявляють творчі здібності в опрацюванні певних питань, чітко простежують історію літературного явища, вміють кваліфіковано вести дискусію. Відповіді не містять фактичних і мовленнєвих помилок.
82 – 89	(В) отримують студенти, які відповідали на всіх заняттях, добре володіють навчальним матеріалом, виявляють вміння аналізувати, узагальнювати, знають визначення термінів, більшість теоретичних положень підтверджують прикладами; є спроби виконати проблемні завдання; спостерігається вміння коментувати літературні явища; відповіді не містять фактичних помилок, наявні окремі мовленнєві огріхи.
74 – 81	(С) мають студенти, які відповідали на кожному занятті, уміють не лише відтворити зміст лекції, але й переказують самостійно опрацьований матеріал за кількома джерелами, відповідають на питання, знають визначення термінів, але відповіді не завжди конкретизовані прикладами, трапляються фактичні і мовленнєві помилки.
64 – 73	(Д) набирають ті студенти, які постійно працювали на заняттях, можуть відтворити матеріал лекції, при відповідях користуються самостійно укладеним конспектом; намагаються подати визначення термінів, але не завжди можуть навести приклади; не готові виконувати проблемні завдання; відповіді містять фактичні і мовленнєві помилки. Студенти здійснюють мислительну діяльність під керівництвом керівника.
60 – 63	(Е) отримують студенти, які відтворюють матеріал лекції, переказують самостійно опрацьований матеріал. Студенти відповідають на питання, але у відповідях не точно подані визначення термінів, відповіді не конкретизовані прикладами, застосовують набуті знання лише у стандартних ситуаціях, наявні спрощені висловлювання; розумові операції фрагментарні або елементарні.
35-59	(FХ) – не зараховано (з правом перескладання) мають студенти, які відтворюють половину матеріалу лекції чи самостійно опрацьованого матеріалу. Відповіді характеризуються низьким рівнем усвідомлення, завчені напам'ять матеріали не можуть чітко пояснити, відсутні приклади; відповіді містять фактичні неточності і мовленнєві помилки
1 – 34	(F) – не зараховано (без права перескладання) отримують ті студенти які епізодично відтворюють теоретичний матеріал на рівні уривчастого переказування конспекту лекції, порушена послідовність відповідей студенти не завжди розуміють суть питання, не можуть застосувати набуті знання в елементарних стандартних ситуаціях, часто використовують недоречно чужі думки; відповіді містять грубі фактичні помилки

Розподіл балів для денного відділення

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2						
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6.	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4		100
Поточний контроль										77	
7	7	7	7	7	7	7	7	14	7		
Контроль самостійної роботи										23	
2	2	2	2	2	2	3	3	3	2		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т2.4 – теми розділів

* Згідно з Положенням «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка. Новою редакцією» від 24.03.2025 року можливе зарахування результатів навчання. Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання, отримані шляхом неформальної та/або інформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсовій роботі, контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно з переліком компетентностей і результатів навчання, передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється відповідно до Розділу 3 названого Положення.

Розподіл балів для заочного відділення

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2						
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6.	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4		100
Поточний контроль										20	
							10	10			
Контроль самостійної роботи										80	
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засоби діагностики результатів навчання проводяться відповідно до вимог *«Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (від 20 травня 2024 року)»*.

Засоби діагностики та форми контролю: тестування, проєкт, есе, виконання творчих завдань, реферат, доповідь, участь у дискусіях, семінарах та ін., перевірка самостійної роботи.

Академічна доброчесність.

Виконання всіх завдань у межах освітнього компонента має здійснюватися відповідно до принципів академічної доброчесності та етичного використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, задекларованих у Кодексі академічної доброчесності СумДПУ імені А.С. Макаренка.

https://www.sspu.edu.ua/images/2026/docs/polozhennia/kodeks_akademichnoyi_dobrochesnosti_d1d44.pdf

6. Методи навчання

Теоретико-практичні, проблемно-пошукові, дослідницькі, проєктні, діяльнісні, інтерактивні (кейс-метод, моделювання/симуляції професійних дій, кооперативне навчання, тренінги, дистанційні освітні технології), самонавчання, практичні методи навчання.

7. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО ЯК НАУКА. ОСОБЛИВОСТІ КУРСУ.

Тема 1. Літературознавство як наука. Мета. Об'єкт. Предмет. Завдання курсу. Структура літературознавства.

Основні й допоміжні галузі. Зв'язок із іншими дисциплінами. **Засади академічної доброчесності.**

Тема 2. Специфіка розвитку зарубіжного літературознавства. Зародження літературознавства в добу античності.

- Мистецтво за Платоном.

- Арістотель про джерело мистецтва. «Поетика».

Літературознавча думка Середньовіччя (Августин, Тома Аквінський).

Розвиток теоретичної думки в добу Відродження («Апологія поезії» Джованні Бокаччо).

Літературознавство в епоху Бароко (П. Кальдерон).

Класицизм. «Поетичне мистецтво» Н. Буало.

Естетика Просвітництва (Дені Дідро, Френціс Бекон, Готхольд-Ефраїм Лессінг «Лаокоон»,)

- класична філософія Імануїла Канта;

- погляди на мистецтво Г.-В.-Ф. Гегеля;

- філософія Артура Шопенгауера,;

- полеміка про творчість Анрі Бергсона;

Теорія архетипів К.Г. Юнга; Зигмунд Фройд про природу поетичної фантазії.

Мартін Гайдеггер про природу поезії; Ганс-Георг Гадамер («Поезія і філософія»).

Екзистенціальна модель розуміння і тлумачення літератури у XX столітті (Жан-Поль Сартр, Ролан Барт, Умберто Еко, Хосе Ортега-іГассет). Літературознавча думка Середньовіччя (Августин, Тома Аквінський).

Розвиток теоретичної думки в добу Відродження («Апологія поезії» Джованні Бокаччо).

Літературознавство в епоху Бароко (П. Кальдерон).

Тема 3. Розвиток українського літературознавства. Формування історичної школи в літературознавстві. Психологічний напрям. Філологічна школа. 20-30 роки. Соцреалізм. 60-і. Модернізм. Постмодернізм.

Принципи і методи аналізу літературного твору. Наукові методи у літературознавстві (філологічний, біографічний, культурно-історичний, порівняльно-історичний, психолінгвістичний, психоаналітичний, феноменологічний, герменевтичний, рецептивна естетика, структуралізм, семіотика). Інтерпретація, її методи. Декодування.

Тема 4. Література як вид мистецтва.

Поняття про мистецтво. Мистецтво і наука як два способи пізнання світу. Функції мистецтва. Література серед інших видів мистецтва. Література як людинознавство. Об'єкт зображення у літературі. Критерії художності. Образність і художність літератури.

Основні естетичні категорії: естетичний ідеал, прекрасне, трагічне і комічне в житті та в мистецтві; пафос і його види.

Тема 5. Художній образ у літературі. Структура художнього образу. Система образів. Дефініція поняття в теорії літературі. Ознаки та функції художніх образів в літературі. Образ як художнє узагальнення. Образи-персонажі. Поетичні образи.

Домисел і вимисел у структурі образу.

Класифікація художніх образів:

- за чуттєвими вимірами;
- за семантикою;
- за ступенем узагальнення
- за структурою.

Тема 6. Роди і жанри літератури: епос, лірика, драма. Роди, види і жанри літератури.

Загальне поняття про роди та жанри. Класифікація літературних творів.

Сутність і генеза літературних родів. Категорії ліричного, епічного і драматичного. Літературний вид як один зі ступенів класифікації родової форми.

Літературний жанр: поняття "жанр" та "змістова форма жанру". Жанрові структури, канони та системи.

Епос: Характерні ознаки, жанри та їх різновиди.

Лірика: особливості, жанри та жанрові різновиди. Параметри класифікації лірики.

Драма: особливості творення художнього світу, основні жанри. Суміжна родові та жанрові утворення.

РОЗДІЛ 2. ЗМІСТ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ ТА ЙОГО КОМПОНЕНТИ.

Тема 1. Літературний твір – творчий процес – психологія творчості.

Зміст і форма як філософські категорії та чинники цілісності твору. Основні компоненти змісту і форми. Змістова організація літературного твору. Сюжет і фабула літературного твору. Тематика і проблематика. Ідея та пафос як елементи ідейно-емоційної спрямованості твору.

Зовнішня і внутрішня форми літературного твору. Поняття про архітекtonіку та композицію твору. Типи композиційної організації.

Загальні принципи організації художнього мовлення.

Тема 2. Мова художнього твору .

Мова як засіб комунікації і як художня модель. Естетична функція мовлення.

Літературна мова і мова художньої літератури: відмінності у структурі, смислі та функціях.

Мовлення автора і мовлення дійових осіб. Принцип організації художнього мовлення.

Лексичний рівень художньої мови. Лексико-синонімічні засоби увиразнення мовлення (архаїзми, історизми, варваризми, екзотизми, старослов'янізми, діалектизми, жаргонізми, професіоналізми, арготизми, просторіччя, поетизми, термінологізми, канцеляризми).

Словотвірний рівень художньої мови. Засоби словотворчого увиразнення мовлення (неологізми).

Засоби контекстуально-синонімічного увиразнення мовлення.

Тропи (епітет, порівняння, метафора, метонімія, синекдоха, перифраз, евфемізм, автономазія, асоціонізм, іронія, гіпербола, літота).

Синтаксичний рівень художньої мови

(Синтаксичні засоби увиразнення мовлення – фігури поетичного синтаксису: анафора, епіфора, анепіфора, епанафора, градація, паронемазія, антитеза, оксюморон, риторичні фігури, інверсія, анаколуп, еліпсис, асиндетон, полісиндетон, плеоназм, тавтологія, синтаксичний паралелізм).

Фонічні засоби.

Тема 3. Основи віршування. Версифікація.

Термінологічне визначення понять ритміка, віршознавство, метрика, ритм, метр, вірш тощо.

Мова прозова і мова віршова.

Антична система віршування.

Силабічна система віршування.

Силабо-тонічна система віршування.

Стопа. Двоскладові та трискладові розміри силабо-тонічного віршування.

Пірихій. Спондей.

Дольники. Довільне силабо-тонічне віршування. Маловживані розміри. Фольклорне віршування.

Верлібр.

Рима. Види рим.

Способи римування віршів. Білий вірш. Сонет. Вінок сонетів.

Октава. Строфіка. Основні ознаки строфи. Прості та канонізовані строфи.

Тема 4. Літературний процес. Поняття літературного стилю. Індивідуальний стиль письменника.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Кон.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.
РОЗДІЛ 1. Літературознавство як наука. Особливості курсу.												
Тема 1.1. Літературознавство як наука.	8	2	2			4	10	2				8
Тема 1.2. Історія зарубіжного літературознавства.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.3. Розвиток українського літературознавства.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.4. Література як вид мистецтва.	9	2	2			5	8					8
Тема 1.5. Художній образ	9	2	2			5	8					8
Тема 1.6. Роди і жанри літератури: епос, лірика, драма.	8	2	2			4	8					8

Усього	52	12	12			28	50	2				48
РОЗДІЛ 2. Зміст літературного твору та його компоненти.												
Тема 2.1. Зміст літературного твору та його компоненти.	9	2	2			5	9					9
Тема 2.2. Мова художнього твору	9	2	2			5	11		2		2	7
Тема 2.3. Основи віршування. Версифікація.	11	2	4			5	11	2	2			9
Тема 2.4. Особливості стилю.	7		2		2	5	9					9
Усього за 2 розділ	36	6	10			20	40	2	2		2	32
Усього	90	18	22		2	48	90	4	4		2	80

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Літературознавство як наука.	2	
2	Історія зарубіжного літературознавства.	2	
3	Література як вид мистецтва.	2	
4	Художній образ. Структура художнього образу. Система образів.	2	
5	Роди, види і жанри літератури.	2	
6	Зміст літературного твору та його компоненти.	2	
7	Мова художнього твору	2	2
8	Мова художнього твору .	2	
9-10	Основи віршування. Версифікація.	4	2
11	Особливості літературного стилю	2	
Разом		22	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

- Астрахан Н. *Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми* : навчальний посібник. К. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
- Баррі П. *Вступ до теорії: літературознавство і культурологія* / Пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Barry_Peter/Vstup_do_teorii_literaturoznavstvo_i_kulturolohiia.pdf

3. Білоус П.В. *Вступ до літературознавства*. Теорія літератури. Психологія літературної творчості: навчальний посібник. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/22382/1/Biloys.%20Vstup%20do%20literaturoznavstva%202009.pdf>
4. Бондар-Терещенко І. В. *Стратегії сучасного літературного аналізу: від тексту до контексту*. Харків : Фоліо, 2023. 245 с.
5. Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М. *Теорія літератури та методика аналізу художнього тексту* : підручник. Київ : Академія, 2022. 384 с.
6. Горбань А. В. *Теорія літератури*: навчальний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2020. 233 с.
7. Гром'як Р. Т. *Методологічні та методичні засади художнього аналізу*. Тернопіль: Підручники і посібники, 2022. 180 с.
8. Ковпик С. І. *Аналіз тексту художнього твору літератури як комунікативна та естетична проблема*: монографія. Кривий Ріг: КДПУ, 2021. 212 с.
9. Ковбасенко Ю. І. *Аналіз та інтерпретація художнього твору в системі літературної освіти* : монографія. Київ : Літера, 2024. 212 с.
10. Крупка В. П. *Вступ до літературознавства* : навчально-методичний посібник. Вінниця : ТОВ «Твори», 2022. 122 с.
11. Моклиця М.. *Вступ до літературознавства*: посібник. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/818/1/vstup%20literat.pdf>
12. Моклиця М. *Основи літературознавства*: посібник для студентів. Тернопіль. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/818/1/vstup%20literat.pdf>
13. Наєнко М. *Інтервал*. Київ: Освіта України. 2021. 676 с.
14. Наєнко М. *Історія українського літературознавства*: підруч. для філологічних спец. вищ. навч. закл. 2-е вид., зі змінами й доп. https://library.udpu.edu.ua/library_files/411930.pdf
15. Пахаренко В. *Секрети мистецтва слова*. Київ : ВД «Освіта», 2023. 408 с.
16. Сліпушко О. М. *Літературознавчі методи та сучасні практики текстового аналізу*. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2022. 245 с.
17. Солецький О., Охороб С. *Вступ до літературознавства* : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2025. 280 с.
18. Ткаченко А. О. *Мистецтво слова: Вступ до літературознавства та специфіка аналізу форми твору*. 3-тє вид., доповн. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2021. 416 с.
19. Ференц Н.С., Товт О.О. *Вступ до літературознавства*: методичний посібник до практичних занять. Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023. 30 с.

Допоміжні:

1. Бланшо М. *Простір літератури* / пер. з франц.Л. Кононович. URL: <http://www.litakcent.com/index.php?id=390>
2. Бовсунівська Т. *Когнітивна жанрологія і поетика* : монографія. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Bovsunivska_Tetiana/Kognityvna_zhanrolohia_ta_poetyka.pdf?PHPSESSID=l0pos81q5gg87edg2f3ruoip04
3. Будний В., Ільницький М. *Порівняльне літературознавство*: підручник. URL: http://megalib.com.ua/content/97_Rozdil_9_Koncepciya_intertekstynosti_v_komparativistici.html#google_vignette
4. Галета О. *Нова словесність: українська література в антропологічній перспективі*. Вид-во Українського католицького університету, 2023. 248 с.
5. Гапон Л. О. Сучасні практики аналізу художнього тексту на уроках літератури. *Вісник післядипломної освіти*. Серія : Педагогічні науки. 2023. Вип. 22 (51). С. 45–58.

6. Генералюк Леся. *Претексти інтермедіальності: вербально-візуальний формат*. Київ : Інтерсервіс, 2024. 556 с.
7. Гундорова Т. *Проявлення Слова. Дискурсія раннього українського модернізму*. Вид. 2. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hundorova_Tamara/ProYavlennia_slova_Dyskusiiia_rannoho_u_krai_nskoho_modernizmu.pdf?
8. Іванишин П. В. *Теорія будови та інтерпретації літературного твору : навчальний посібник*. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Ivanyshyn_Vasyl/Piznannia_literaturnoho_tvoru.doc
6. Іванова О. М. Методологічні аспекти аналізу змісту, форми та стилю художнього твору. *Педагогічна академія: теорія і практика*. 2025. № 2. С. 89–96.
9. Забужко О. *Філософія української ідеї та європейський контекст. Франківський період*. Вид. 5. К. : Факт – Комора, 2020.
10. Зборовська Н. *Код української літератури: проект психоісторії новітньої української літератури : монографія*. https://chtyvo.org.ua/authors/Zborovska_Nila/Kod_ukrainskoi_literatury/
11. Качуровський І. Променсті силъвети. Лекції, доповіді, статті, есеї, розвідки. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kachurovskyi_Ihor/Promenysti_sylvety_lektsii_dopovidi_statti_ese_i_rozvidky.pdf?
12. Козлик І. В. *Сучасна літературознавча епістемологія* (Лекційні матеріали) : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2023. 212 с.
13. Марко В. *Аналіз художнього твору : навч. посібник*. 2-ге вид., виправл. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Hromiak_Roman/Literaturoznachnyi_slovnnyk-dovidnyk.pdf
14. Марко В. П. Проблемно-тематичний та пообразний шляхи аналізу епічного твору в школі. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2022. № 3. С. 15–21
15. Методології сучасної літературної компаративістики: збірка наукових праць відділу компаративістики Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. URL: http://www.ilnan.gov.ua/media/k2/attachments/metodologii_17.02.2021.pdf
16. Михед О., Михед П. *Зрозуміти українську літературу*. Л. : Вид-в Старого Лева, 2024. 384 с.
17. *Модернізм в українській літературі ХХ — початку ХХІ століття: пам'ять, коди, практики*: монографія / відп. ред. Тарас Пастух. Львів: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2023. 758 с. URL: <https://www.inst-ukr.lviv.ua/uk/publications/books/book/?newsid=1239>.
18. Моклиця М. *Леся Українка: деконструкція прочитань*: Монографія. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2022. 432 с.
19. Назаренко О. М. Сучасна українська література у вимірах новітнього літературознавства. *Філологічні студії*. Одеса : Фенікс, 2023. С. 45–58.
20. Орлова О., Орлов О. *Основи літературознавства*. Тексти лекцій: навчально- методичний посібник. Полтава: ПНПУ, 2020. 134 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/>
21. Павличко С. *Теорія літератури*. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pavlychko_Solomiia/Teoriia_literatury/
22. Поліщук О. М. Інноваційні технології та шляхи аналізу художнього твору в закладах середньої освіти. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2024. № 4. С. 12–19.
23. Просалова В. Методичні поради до вивчення курсу «теорія літератури (ідеї, концепції, школи)». Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 52 с.
24. Резніченко Ю. Поняття наративна модель у сучасній українській літературі. *Дивослово*. 2020. № 1. С.34-40.
25. Семків Р. *Пригоди української літератури : від романтизму до постмодернізму*. К. : Темпора, 2023. 688 с.
26. Сиваченко М. *Текстологічні сюжети української літературної класики / упор. Г. Бурлаки і Б. Цимбала; передм. Г. Бурлаки*. Київ : Наук. думка, 2021. 614 с.

27. Слово. Час. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Antolohiia/Slovo_Znak_Dyskurs_Antolohiia_svitovoi_literaturno-krytychnoi_dumky_KhKh_st/

28. Ткаченко А. *Потенціал філологічного аналізу та синтезу*. URL: http://slovoichas.in.ua/_private/red/tkachenco22.htm.

29. Тодоров Ц. Поняття літератури та інші есе / пер. з франц. Є. Марічева. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Tzvetan_Todorov/Poniattia_literatury_ta_inshi_es_e_zb.pdf

30. Ушкалов Л. Що таке українська література. В-во: Старий Лев. 2023. 454 с.

31. Шевченко Т. В. Методичні основи жанрового аналізу художнього твору: ретроспективний огляд та сучасні тенденції. Науковий вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2026. Вип. 1 (104). С. 102–111.

32. Шкандрій М. Авангардне мистецтво в Україні, 1910-1930: пам'ять, за яку варто боротися. Харків : Фабула, 2021. 224 с..

33. Шуляр В. Вивчення, аналіз, інтерпретація художнього твору. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/monograf/49/20.Pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Наукова бібліотека України ім. В.І. Вернадського (URL: <http://www.nbuv.gov.ua>).
2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича (URL: <http://www.library.univ.kiev.ua>)
3. Львівська наукова бібліотека імені Василя Стефаника НАН України (URL: www.lsl.lviv.ua).
4. Електронна бібліотека "Diasporiana" (URL: <http://diasporiana.org.ua/category/literaturoznavstvo>).
5. Збірник "Літературознавчі студії" Інституту філології Київського національного університету імені Т. Шевченка (URL: <http://philology.knu.ua/node/309>).<http://litera-ua.livejournal.com/>
6. Теорія літератури. Персональний сайт Ігоря Папуші. URL: <https://papusha.at.ua/index/0-6>
7. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. Навчальні програми. URL: <https://mon.g>
8. Бібліотека українських підручників (pidruchniki.website). 2010 – 2012 Українські підручники онлайн admin{at}pidruchniki.ws. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=3351>.
9. Історія української літературної критики та літературознавства. Хрестоматія: У 3 кн. URL: www.nbuv.gov.ua/portal/Soc...9/01.pdf
10. Ключок Г. Художній світ як категоріальне. URL: http://www.slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=317&Itemid=34
5. Мистецтво поетичне в дії. URL: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/08/02/193000.htm>
11. Забужко О. Notre Dame D'Ukraine: українка в конфлікті міфологій. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Zabuzhko/Notre_Dame_dUkraine_Ukrainka_v_konflikti_mifolohii/
12. Мерела І. П. Наратологія : курс лекцій. URL: http://imegela.com.ua/view_lectures.php?id=39.
12. Печарський А. Методика психоаналітичної літературної інтерпретації в Україні: генезис, проблематика, нові перспективи. Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2008. Вип. 44. Ч. 1. С. 248–254. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=18993>
13. Слово і час. URL: http://www.slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=34&limit=1&limitstart=0
14. Філоненко С. Концепція особистості жінки в українській жіночій прозі 90-х рр. XX ст. <http://bdpu.org/philological/faculty/ukr-rarub/lit/>
13. Українська компаративістика 1900-х - 1920-х років: теоретичні аспекти й дослідницька практика. URL: <http://vuzlib.com/content/view/2295/117/www.nbuv.gov.ua/.../N170p098-107.pdf>
- <http://ukrknyga.at.ua/load>
- <http://etno.us.org.ua/> <http://psylib.kiev.ua/>

Наукові та навчально-методичні праці викладача курсу

Кириленко Н.І.:

1. Владимірова В., Кириленко Н. Геній у факторі часу: літературознавчо-критичний дискурс творчої постаті Тараса Шевченка в другій половині XIX–XX століть. *Вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. Випуск 43.
2. Владимірова В., Кириленко Н. *Українська література першої половини XX століття: теоретико-методологічні аспекти інтерпретації: навчально-методичний посібник*. Суми : ФОП Цьома С.П., 2020. 171 с.
3. Зякун А., Кириленко Н. *Етноментальні коди в прозі Мирослава Дочинця: монографія*. Суми : ФОП Цьома С.П., 2022. 120 с.
scholar.google.com.ua/citations?user=w1BT-mAAAAAJ&hl=uk&gmla=AJsN-https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/9919
4. Кириленко Н., Влізько І. *Етнокультурні коди в художній тканині поезій «шістдесятників»*: монографія. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. 96 с.
5. Кириленко Н. Етнопсихологічні коди в поетичних текстах Миколи Вінграновського. *Філологічні трактати Сум ДУ*. 2016. Т.8. № 2. С.36-42.
6. Кириленко Н. *Історико-національні модуси в художньому просторі текстів Ліни Костенко: навчально-методичний посібник*. Суми, 2015. 224 с.
7. Кириленко Н., Кобилко Н. Символіка образу дороги в романі Олександра Ільченка «Козацькому роду нема переводу...». *Література в контексті культури: зб. наук. праць*. Вип. 27 / ред. кол.: В. Гусев (відп. ред.) та ін. К. : Видавничий дім Дмитра Бурого, 2016. С. 140–144.
8. Кириленко Н. Художній домисел як засіб усебічного розкриття образу Ярослава Мудрого в романі П. Загребельного «Диво». *Наукові записки Харківського національного педагогічного університету ім. Г. Сковороди. Літературознавство*. Харків, 2014. Випуск 2 (78). Ч.2. С. 66–74.
9. Кириленко Н., Циганкова С. Архетипний образ води в поезії шістдесятників. Суми: вид-во ФОП «Цьома С.», 2019.
10. Кобилко Н. Кириленко Н. Роль хронотопу дороги в художньому творі (на прикладі повісті «Ірій» В. Дрозда та роману «Дім на горі» В. Шевчука). *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія: Літературознавство* / За ред. Проф. Ткачука М.П. Тернопіль : Тернопіль, 2015. Вип. 42.- С. 72 – 75.
11. Косенко К., Кириленко Н. Символіка образу маку в поезії Миколи Вінграновського. *Молодий учений*. 2017.
12. *Образ Роксолани в аспекті інтермедіального аналізу: навчально- методичний посібник* / за ред. Н. Кириленко, О. Микитенко. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. 108 с.
13. Кириленко Н. *Поезія Сумщини 2 половини XIX століття: домінантні мотиви. Сумщина в історико-філологічному вимірі: монографія* / авт. кол.: В. Владимірова, В. Герман, Н. Кириленко, О. Кумеда, С. П'ятаченко, О. Рудь, З. Савченко, М. Ячменик; за заг ред. Н. Кириленко. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2021. 268 с. С. 49 -103. URL : <https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/11620>
14. Німенко Н., Кириленко Н. *Барокові риси в українських літописах XVIII століття*. Суми : ФОП Цьома С.П., 2021. 110 с.
<https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/777de20c-50ab-4948-9b10-72cda6be46f4/content>
15. Кириленко Н., Маценко С. Художня репрезентація образу жінки-матері в романі Валентини Мастерової «Суча дочка»: порівняльний аспект. *Наука та освіта в умовах викликів сьогодення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. Чернігів, 16 грудня 2023 р. С. 259-262.
<https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2023/12/re-16.12.2023.pdf>

16. Кириленко Н., Савченко К. Експресіоністично-модерна парадигма прози Миколи Хвильового. *Філологічні трактати*. 17 (1). Суми. 2025. С.196-206.
[https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17\(1\)-18](https://www.doi.org/10.21272/Ftrk.2025.17(1)-18)
17. Кириленко Н.І., Цибульник Н. І. Рецепція стереотипних жіночих образів у сучасному українському епічному дискурсі (на матеріалі прози О. Печорної, І. Роздобудько та Т. Горіха Зерня). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Сер.: Філологія. 2026 № 77. С. 220-224. DOI <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2026.77.47>
18. Кириленко Н.І., Шевченко В.Є. Основні підходи до типологізації жіночих образів у літературознавчому дискурсі XVIII – початку XIX століть. *Філологічні трактати* 18(1), 2026. С.145-157. <https://vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v77/49.pdf>
<https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/53a4372a-c60a-4fee-be85-5211a70bacf3/content>
19. Кириленко Н., Якименко В. Художньо-стильові тенденції літературного процесу 70-80-х років XX століття. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика. 2024. Т.35 (74). Ч 2. № 1. С. 51-55.
http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2024/1_2024/part_2/11.pdf

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

технічні засоби навчання, друковані та інтернет-джерела інформації.